

СУЧАСНИЙ СТАН БУХГАЛТЕРСЬКОГО ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО ФОНДУ,
БУХГАЛТЕРСЬКА ТЕРМІНОСИСТЕМА В СУЧАСНИХ НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕННЯХ

УДК 657

Балаба Юлія

студентка

Буковинський державний фінансово-економічний університет
м.Чернівці

СУТЬ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ТА ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ НИМИ В СИСТЕМІ
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація

У статті розглядаються грошові потоки підприємства, їх значення та необхідність відображення в системі бухгалтерського обліку для ефективного управління та забезпечення життєдіяльності господарюючих суб'єктів.

Ключові слова: грошові потоки, бухгалтерський облік, готівкові кошти, управління, ліквідність, платоспроможність.

Постійний кругообіг коштів забезпечує ефективне функціонування як підприємств так і національної економіки. Грошові потоки виступають індикатором фінансового стану підприємства. Контроль за надходженнями та витрачаннями грошових коштів зменшить ризики втрати платоспроможності, а також підвищить систему управління грошовими потоками господарюючих суб'єктів.

Актуальність даної теми полягає в тому, що підприємствам необхідно збалансувати грошові надходження та витрачання, раціонально та ефективно використовувати грошові кошти для покриття поточних зобов'язань, збереження стійкості та платоспроможності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та практичні питання управління грошовими потоками знайшли своє відображення у працях таких зарубіжних та вітчизняних авторів як Дж. Ван Хорн, Р. Брейлі, А. М. Поддерьогін, Г. В. Савицька, В.М. Гриньова, Ф. Ф. Бутинець та інші.

Образно грошовий потік можна уявити як систему «фінансового кругообігу» господарського організму підприємства. Для оцінки значення грошових потоків для функціонування підприємства, необхідно усвідомити зміст поняття «грошових потік». Вивчення економічної літератури дає змогу стверджувати, що визначення даного поняття є багатоаспектним.

Е. Нікбахт та А. Гропеллі наводять спрощене визначення грошового потоку як «міри ліквідності компанії», що складається з чистого доходу і безготівкових витрат, таких, як амортизаційні відрахування. Наведене тлумачення грошового

поток, з одного боку, розкриває його сутність, з іншого – основні його складові [6].

Є. Брікхем розглядає грошовий потік як фактичні чисті готівкові кошти, які надходять на фірму(чи витрачаються нею) протягом деякого визначеного періоду [2, с. 425].

Дж. Ван Хорн підкреслює, що поняття грошових коштів та грошових потоків можна трактувати по різному. Грошові кошти і грошові потоки розглядають як готівку або робочий оборотний капітал, тобто у вузькому чи широкому тлумаченні цього поняття [3].

Ясишена В. визначає грошовий потік як сукупність розподілених у часі надходжень і видатків грошових коштів та їхніх еквівалентів, генерованих його господарською діяльністю, рух яких пов'язаний з факторами часу, простору, структури, ризику і ліквідності [8].

Поддєрьогін А. М. визначає грошовий потік як сукупність послідовно розподілених у часі подій, які пов'язані з відокремленим та логічно завершеним фактом зміни власника грошових ресурсів через виконання зобов'язань між економічними агентами (суб'єктами господарювання, державою, домогосподарствами, міжнародними організаціями). Грошові потоки безпосередньо пов'язані з рухом коштів на підприємстві, який відображає надходження грошових ресурсів та їх використання [7, с 57].

За визначенням Л.О. Коваленко та Л.М. Ремньової «грошові потоки» це надходження та вибуття грошових коштів та їх еквівалентів у результаті виробничо-господарської діяльності підприємств. Так грошові кошти використовуються для фінансування поточних операцій і включають кошти у касі та кошти на банківських рахунках підприємств [4, с. 79].

Відповідно до МСБО № 7 «Звіт про рух грошових коштів» грошовий потік – це надходження і вибуття грошових коштів та їхніх еквівалентів [1].

Відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» рух грошових коштів - надходження і вибуття грошей та їхніх еквівалентів.

На нашу думку найбільш точне визначення було надано В. Ясишеною, де грошовий потік підприємства являє собою сукупність розподілених у часі надходжень і виплат грошових коштів та їх еквівалентів, що генеруються його господарською діяльністю, рух яких пов'язаний з чинниками часу, ризику та ліквідності. Так як, під грошовими коштами ми розуміємо готівку у касі підприємства та кошти на його банківських рахунках, а під грошовими еквівалентами – короткострокові фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у грошові кошти і мають незначний ризик зміни вартості.

Отже, проаналізувавши поняття грошового потоку, можна зробити висновок, що грошові кошти є найліквіднішим активом підприємства і потребує постійного контролю та управління.

Перехід підприємств до нових економічних умов господарювання зумовив потребу розроблення адаптованих механізмів управління їх фінансово-господарською діяльністю, серед яких особливої уваги заслуговує організація управління грошовими потоками.

В ефективному управлінні грошовими потоками значне місце посідає система бухгалтерського обліку. Для планування та оптимізації, а в подальшому

і контролю за грошовими коштами, необхідно забезпечити повний та достовірний облік грошових потоків і формувати необхідну звітність. Своєчасне та достовірне відображення в обліку руху грошових коштів дає можливість проаналізувати стан грошових коштів суб'єкта господарювання та виявити можливі проблеми. Аналітичний та синтетичний облік грошових коштів служить основою для складання фінансової та управлінської звітності підприємства.

Дані бухгалтерського обліку та фінансової звітності виступають інформаційним забезпеченням для оцінки ефективності діяльності підприємства та прийняття управлінських рішень.

Результати руху грошових коштів у розрізі операційної, інвестиційної та фінансової діяльності на підприємстві відображаються фінансовій звітності, а саме у формі №3 «Звіт про рух грошових коштів». Даний звіт відображає зміни в чистих активах підприємства, а також можливість останнього здійснювати платежі за поточними зобов'язаннями (ліквідність) у майбутньому.

На основі даного звіту можна оцінити здатність підприємства генерувати майбутні позитивні грошові потоки, спроможність розраховуватись з поточними зобов'язаннями, а також відобразити взаємозалежність між прибутком та грошовими потоками підприємства.

Інформаційним джерелом також виступає управлінська звітність. Для потреб управлінського персоналу розробляється специфічні форми звітності, в залежності від об'єкта управління. Найпоширенішими плановими фінансовими документами для організації та управління грошовими потоками підприємства є: касовий бюджет – план надходження та витрачання грошових коштів, що розробляються на фінансовий рік із помісячною сегментацією та платіжний календар – короткотерміновий план (прогноз) надходження і витрачання коштів підприємства [5].

Тобто головною метою управління грошовими коштами підприємства є забезпечення достатності коштів для фінансування поточних витрат шляхом синхронізації надходження коштів з власних та позикових джерел здійснення платежів за зобов'язаннями.

Отже, поняття грошового потоку є дуже багатоаспектними та включає в себе грошові кошти, еквіваленти грошових коштів та їх рух у фінансово-господарській діяльності. Грошові кошти забезпечують мобільність та платоспроможність підприємства. Інформаційним забезпеченням для управління грошовими потоками підприємства виступає фінансова та управлінська звітність, а також дані бухгалтерського обліку. Інформація про рух грошових коштів має важливе значення для аналізу, управління, контролю і розробки програм розвитку підприємства. Результатом ефективного управління грошовими коштами є позитивний грошовий потік

Список використаних джерел

1. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку [пер. з англ. ; за ред. С. Ф. Голова]. – К. : ФПБАУ. –1998. – 736 с.
2. Брігхем, Є. Основи фінансового менеджменту [Текст] / Є. Брігхем ; [пер. з англ.]. – К. : Молодь, 1997. –1000 с.

3. Ван Хорн Дж. К. Основы управления финансами [Текст] / Дж. К. Ван Хорн ; [пер. с англ. ; гл. ред. Серий Я. В. Соколов]. – М. : Финансы и статистика, 1999. – 800 с.
4. Коваленко, Л.О. Фінансовий менеджмент [Текст] : [навч. посіб.] / Л.О. Коваленко, Л.М. Ремн'юва. – [2-е вид., перероб. і доп.]. – К. : Знання, 2005. – 485 с. – (Вища освіта XXI століття).
5. Ластовенко, О.В. Вдосконалення системи управління грошовими потоками підприємства [Текст] : дис... канд. екон. наук: 08.06.01 / Донецький держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. – Донецьк, 2005.
6. Нікбахт, Е. Фінанси / Е. Нікбахт, А. Гроппеллі; [пер. з англ. В. Ф. Овсієнко та В. Я. Мусієнка]. – К. : Основи, 1993. – 383 с
7. Фінансовий менеджмент : [підручник] / Поддєрьогін А.М. [та ін.] ; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – К. : КНЕУ, 2005. – 535 с.
8. Ясишена, В. Сутність грошових потоків підприємств та їх класифікація [Текст] / В. Ясишена // Вісник ТНЕУ. Економічний аналіз. – 2008. – Вип. 2 (18). – С. 321–324.

УДК 657.92

Белова Ірина

к.е.н, доцент

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль

ВИЗНАННЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ОБ'ЄКТУ ЕКСПЕРТНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Анотація

У статті розглянуто питання визнання та класифікації об'єкту експертизи. Вміння систематизувати об'єкти дослідження за певними ознаками дозволить отримати якісне методичне забезпечення судово-бухгалтерської експертизи.

Ключові слова: експертиза, експерт-бухгалтер, судово-бухгалтерська експертиза, об'єкт експертизи, документи, облікові реєстри, реєстри обліку.

Основною метою залучення експерта-бухгалтера до процесу досудового або слідства є використання його професійних знань і навиків для кваліфікованого трактування або встановлення обставин справи, розуміння яких вимагає знань спеціаліста з бухгалтерського обліку, господарського контролю та економічного аналізу.

Для забезпечення повного та ефективного використання знань в процесі судово-бухгалтерської експертизи, необхідно чітко визначити завдання, обставини та умови їх залучення, а також шляхи їх реалізації, тобто методику застосування знань експерта-бухгалтера в процесі його дослідження.

Більшість авторів об'єктами судово-бухгалтерської експертизи називають